

CENTRUM KSZTAŁCENIA PODYPLOMOWEGO PIEŁĘGNIAREK I POŁOŻNYCH

**SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI
KSZTAŁCENIA PODYPLOMOWEGO PIEŁĘGNIAREK I POŁOŻNYCH
ZA 2018 ROK**

**Dyrektor
Centrum Kształcenia Podyplomowego
Pielęgniarek i Położnych**

Beata Guzak

Opracowanie: Biuro Analiz i Kształcenia Podyplomowego

WARSZAWA 2019

Spis treści

CZĘŚĆ OGÓLNA	3
Wykres 1. Liczba zrealizowanych szkoleń/kursów w 2018r.....	3
Tabela 1. Liczba pielęgniarek i położnych, które ukończyły poszczególne rodzaje kształcenia w 2018r.....	4
Wykres 2. Liczba pielęgniarek i położnych, które ukończyły poszczególne rodzaje kształcenia w 2018r.....	5
Tabela 2. Liczba pielęgniarek i położnych, które ukończyły poszczególne rodzaje kształcenia, z uwzględnieniem podziału administracyjnego kraju	6
CZĘŚĆ SZCZEGÓŁOWA	6
1. Szkolenia specjalizacyjne	6
Tabela 3. Szkolenia specjalizacyjne zakończone w 2018r.	7
Tabela 4. Szkolenia specjalizacyjne zakończone w 2018r. z uwzględnieniem terminu zakończenia	8
Tabela 5. Liczba osób, które uzyskały tytuł specjalisty w 2018r. z uwzględnieniem tytułu zawodowego	9
Wykres 3. Liczba pielęgniarek i położnych, które uzyskały tytuł specjalisty w 2018r.....	10
Tabela 6. Dane dotyczące liczby pielęgniarek i położnych, które uzyskały tytuł specjalisty w 2018r., z uwzględnieniem wykształcenia.....	10
Tabela 7. Liczba specjalistów z uwzględnieniem osób dofinansowanych i niedofinansowanych ze środków publicznych.....	11
Tabela 8. Liczba uczestników szkoleń specjalizacyjnych realizowanych na przełomie 2018/2019r.....	12
Tabela 9. Liczba pielęgniarek i położnych uczestniczących w szkoleniach specjalizacyjnych na przełomie roku 2018/2019, z uwzględnieniem planowanego terminu zakończenia specjalizacji.....	13
Tabela 10. Dane dotyczące szkoleń specjalizacyjnych dofinansowanych ze środków publicznych, będących w trakcie realizacji na przełomie 2018/2019r., z uwzględnieniem formy organizacyjno-prawnej organizatora.....	14
Tabela 11. Dane dotyczące szkoleń specjalizacyjnych dofinansowanych ze środków publicznych, będących w trakcie realizacji na przełomie 2018/2019r., z uwzględnieniem dziedziny.....	15
2. Kursy kwalifikacyjne	15
Tabela 12. Liczba pielęgniarek i położnych, które ukończyły kursy kwalifikacyjne w 2018r. lub były w trakcie realizacji na przełomie 2018/2019r.	16
3. Kursy specjalistyczne	17
Tabela 13. Liczba pielęgniarek i położnych, które ukończyły kursy specjalistyczne w 2018r.	18
4. Kursy doszktałające	19
Tabela 14. Liczba pielęgniarek i położnych, które ukończyły kursy doszktałające w 2018r.....	19
5. Organizatorzy kształcenia	20
Wykres 4. Liczba organizatorów realizujących kształcenie podyplomowe w 2018r.....	20
Mapa 1. Liczba organizatorów, realizujących kształcenie na terenie poszczególnych województw w 2018r.	22
Tabela 15. Liczba pielęgniarek i położnych, które ukończyły szkolenia/kursy u poszczególnych organizatorów w 2018r.....	24
TRUDNOŚCI W REALIZACJI KSZTAŁCENIA PODYPLOMOWEGO PIELĘGNIAREK I POŁOŻNYCH	30
WNIOSKI	30

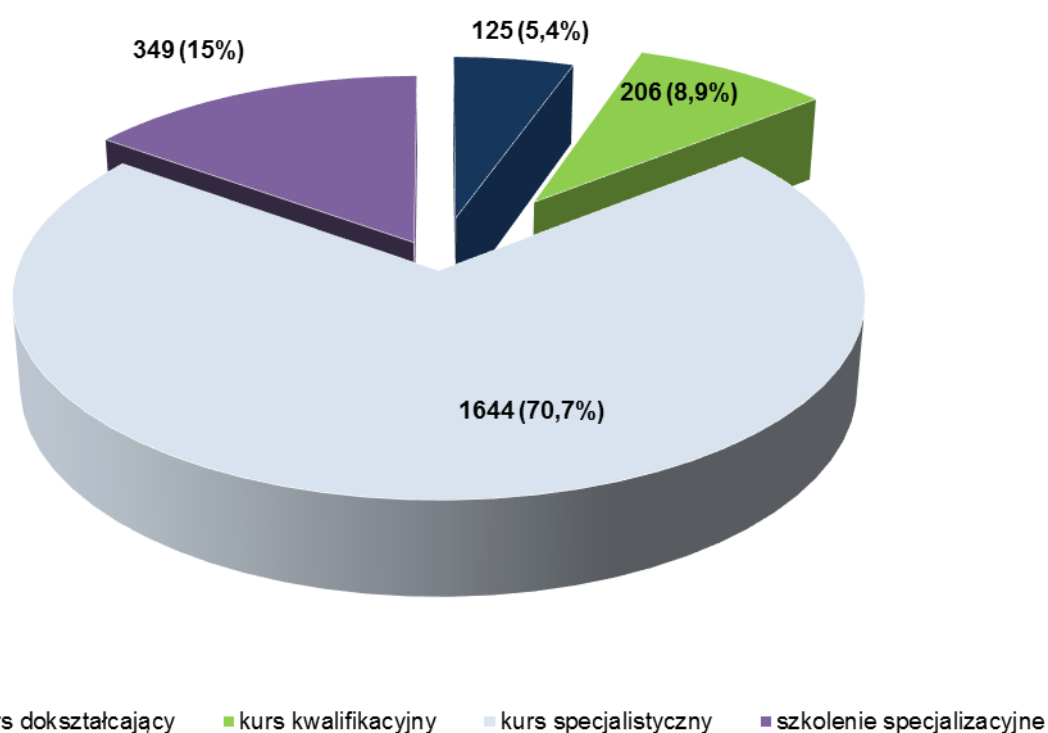
CZĘŚĆ OGÓLNA

Sprawozdanie z realizacji kształcenia podyplomowego pielęgniarek i położnych w 2018r., zostało opracowane na podstawie danych przedłożonych do Centrum Kształcenia Podyplomowego Pielęgniarek i Położnych przez Organizatorów kształcenia podyplomowego, na podstawie art. 80 ust. 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011r. o zawodach pielęgniarki i położnej (Dz. U. z 2019 r. poz. 576 z późn. zm.).

Zgodnie z ustawą z dnia 28 kwietnia 2011r. o systemie informacji w ochronie zdrowia (Dz.U. z 2016r. poz. 1535, z późn. zm.), 2018 r. był już kolejnym, w którym realizacja kształcenia odbywała się za pośrednictwem Systemu Monitorowania Kształcenia Pracowników Medycznych (SMK).

Kształcenie podyplomowe pielęgniarek i położnych prowadzone było na terenie wszystkich województw, w tym na obszarze każdej okręgowej izby pielęgniarek i położnych.

W 2018r. zrealizowano łącznie 2.324 szkolenia/kursy, w tym 349 szkoleń specjalizacyjnych, 206 kursów kwalifikacyjnych, 1.644 kursy specjalistyczne oraz 125 kursów doksztalających. Szczegółowe dane prezentuje wykres 1.

Wykres 1. Liczba zrealizowanych szkoleń/kursów w 2018r.

W 2018r. kształcenie podyplomowe ukończyło łącznie 61.576 osób, w tym 51.353 pielęgniarki² i 10.223 położnych³, co stanowi o prawie 25% mniej niż w 2017r.

Osoby, które w 2018r. ukończyły szkolenia specjalizacyjne stanowiły 18,5% ogólnej liczby przeszkolonych. Dla porównania, osoby, które ukończyły szkolenia specjalizacyjne w 2017r. stanowiły 9% tej liczby.

Najliczniejszą grupę, bo aż 69,6% stanowiły pielęgniarki i położne, które ukończyły kursy specjalistyczne, kursy kwalifikacyjne ukończyło 7,2%, natomiast 4,6% stanowią osoby, które ukończyły kursy dokształcające.

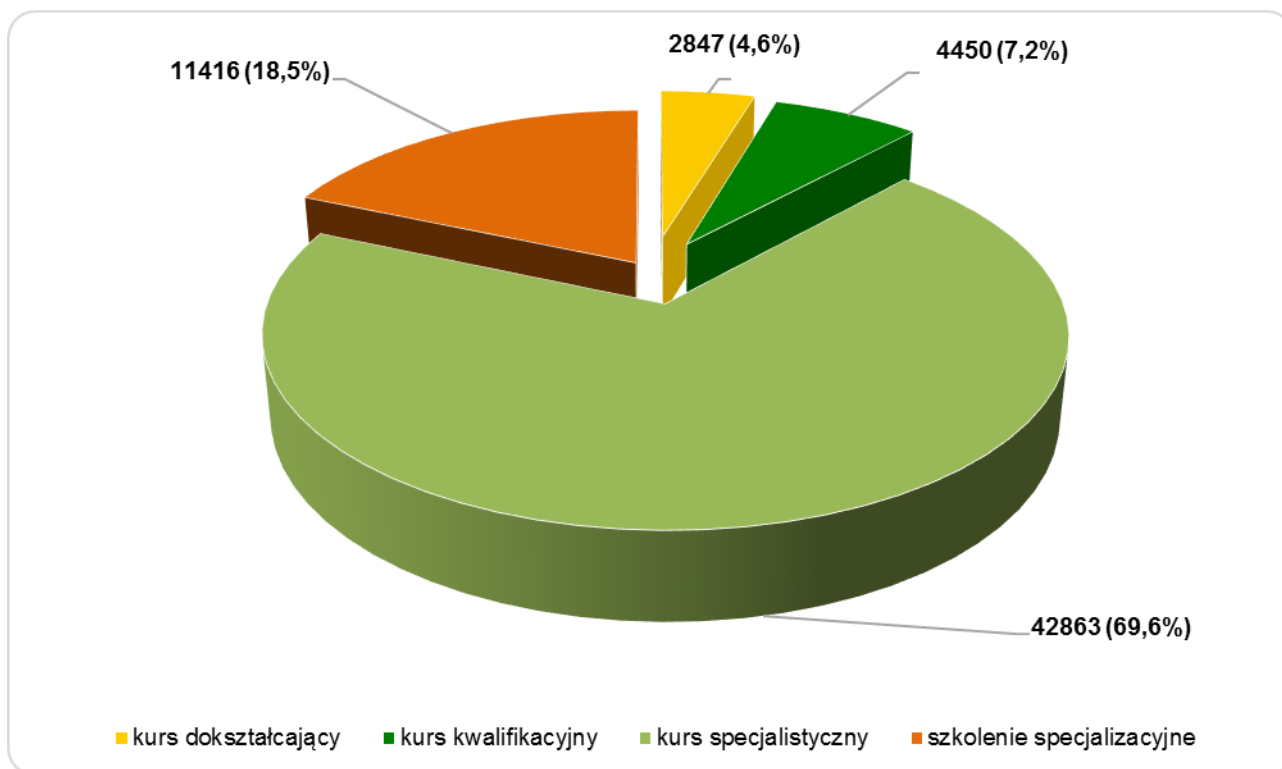
Szczegółowe dane przedstawia tabela 1. oraz wykres 2.

Tabela 1. Liczba pielęgniarek i położnych, które ukończyły poszczególne rodzaje kształcenia w 2018r.

Rodzaj kształcenia	Pielęgniarki	Położne	Łączna liczba pielęgniarek i położnych	%
Szkolenia specjalizacyjne	9845	1571	11.416	18,5%
Kursy kwalifikacyjne	4097	353	4450	7,2%
Kursy specjalistyczne	35.457	7406	42.863	69,6%
Kursy dokształcające	1954	893	2847	4,6%
Łącznie	51.353	10.223	61.576	100,0%

² należy rozumieć również pielęgniarkę

³ należy rozumieć również położną

Wykres 2. Liczba pielęgniarek i położnych, które ukończyły poszczególne rodzaje kształcenia w 2018r.

Biorąc pod uwagę podział administracyjny kraju, w kontekście miejsca realizacji kształcenia, najliczniejszą grupę osób przeszkolonych odnotowano w województwach: mazowieckim (9570), śląskim (7354) małopolskim (5193), podkarpackim (4758), dolnośląskim (4729), wielkopolskim (4568) i łódzkim (4533).

Analizując poszczególne rodzaje kształcenia podyplomowego, w odniesieniu do miejsca realizacji kształcenia, najliczniejsza grupa pielęgniarek i położnych ukończyła:

- szkolenia specjalizacyjne (n=1.886) na terenie województwa śląskiego;
- kursy kwalifikacyjne (n=720) i specjalistyczne (n=6.590) na terenie województwa mazowieckiego;
- kursy dokształcające na terenie województwa małopolskiego (n=544).

Szczegółowe dane zostały zawarte w tabeli 2.

Tabela 2. Liczba pielęgniarek i położnych, które ukończyły poszczególne rodzaje kształcenia, z uwzględnieniem podziału administracyjnego kraju⁴

Województwo	Szkolenie specjalizacyjne	Kurs kwalifikacyjny	Kurs specjalistyczny	Kurs dokształcający	Łącznie
dolnośląskie	1136	331	3100	162	4729
kujawsko-pomorskie	405	179	1639	141	2364
lubelskie	494	307	2571	160	3532
lubuskie	343	63	746	49	1201
łódzkie	830	369	3255	79	4533
małopolskie	711	257	3681	544	5193
mazowieckie	1824	720	6590	436	9570
opolskie	300	108	857	82	1347
podkarpackie	785	235	3654	84	4758
podlaskie	452	183	2110	146	2891
pomorskie	319	238	2124	227	2908
śląskie	1886	564	4821	83	7354
świętokrzyskie	310	200	1541	301	2352
warmińsko-mazurskie	440	92	1557	77	2166
wielkopolskie	848	309	3205	206	4568
zachodniopomorskie	333	295	1412	70	2110
Łącznie	11416	4450	42863	2847	61576

CZĘŚĆ SZCZEGÓŁOWA

1. Szkolenia specjalizacyjne

W 2018r. szkolenia specjalizacyjne w dziedzinach kształcenia, określonych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 12 grudnia 2013 roku, w sprawie wykazu dziedzin pielęgniarstwa oraz dziedzin mających zastosowanie w ochronie zdrowia, w których może być prowadzona specjalizacja i kursy kwalifikacyjne (Dz.U. poz. 1562), ukończyło 11.416 osób, w tym 9.845 pielęgniarek i 1.571 położnych, co w porównaniu z 2017 r., stanowi wartość o 40% większą, pomimo spadku ogólnej liczby osób uczestniczących w kształceniu o prawie 25 %. Wydaje się, znaczący wpływ na tak kształtującą się sytuację mogły mieć względy ekonomiczne, wynikające z wejścia w życie przepisów o wzroście wynagrodzeń.

Biorąc pod uwagę poszczególne dziedziny kształcenia, najwięcej pielęgniarek ukończyło szkolenia specjalizacyjne w dziedzinie *pielęgniarstwa anestezyjologicznego i intensywnej opieki* (n=1.838), następnie *internistycznego* (n=1.832) oraz *chirurgicznego* (n=1.696) . Szczegółowe dane przedstawiono w tabeli 3.

⁴ Dane dotyczące liczby osób, które ukończyły poszczególne rodzaje kształcenia odnoszą się do miejsca realizacji kształcenia przez organizatora.

Tabela 3. Szkolenia specjalizacyjne zakończone w 2018r.

Lp.	Dziedzina kształcenia	Liczba osób ¹ , które ukończyły specjalizację		
		Pielęgniarki	Położne	Łącznie
1.	Ochrona zdrowia pracujących	58	-	58
2.	Pielęgniarstwo anestezyjologiczne i intensywnej opieki	1838	-	1838
3.	Pielęgniarstwo chirurgiczne	1696	-	1696
4.	Pielęgniarstwo epidemiologiczne	222	29	251
5.	Pielęgniarstwo geriatryczne	518	-	518
6.	Pielęgniarstwo ginekologiczno-położnicze	-	1300	1300
7.	Pielęgniarstwo internistyczne	1832	-	1832
8.	Pielęgniarstwo neonatologiczne	116	217	333
9.	Pielęgniarstwo onkologiczne	639	-	639
10.	Pielęgniarstwo operacyjne	605	-	605
11.	Pielęgniarstwo opieki długoterminowej	335	-	335
12.	Pielęgniarstwo opieki paliatywnej	605	-	605
13.	Pielęgniarstwo pediatryczne	593	-	593
14.	Pielęgniarstwo psychiatryczne	302	-	302
15.	Pielęgniarstwo ratunkowe	50	-	50
16.	Pielęgniarstwo rodzinne dla pielęgniarek	436	-	436
17.	Pielęgniarstwo rodzinne dla położnych	-	25	25
Łącznie		9.845	1.571	11.416

Z analizy terminów zakończenia specjalizacji wynika, że grupa pielęgniarek i położnych (n=4 737), które ukończyły specjalizację do 31 maja 2018r., przystąpiły do egzaminu państwowego w sesji jesiennej 2018r., kolejne osoby (n=6412), które ukończyły szkolenie do 31 października 2018r., przystąpią do egzaminu państwowego w sesji wiosennej 2019r. Natomiast osoby (n=267), które ukończyły specjalizację po 31 października 2018r., przystąpią do egzaminu państwowego dopiero w sesji jesiennej 2019r.

Szczegółowe dane przedstawiono w tabeli 4.

¹ Przez pielęgniarki i położne, które ukończyły szkolenie specjalizacyjne należy rozumieć osoby, które zakończyły ten rodzaj kształcenia, natomiast nie uzyskały jeszcze tytułu specjalisty, z uwagi na fakt, że osoby które zakończyły specjalizację po 31 maja 2018r., czyli w terminie składania wniosków o zakwalifikowanie do egzaminu państwowego w sesji jesiennej, nie miały możliwości przystąpić do egzaminu w roku, w którym ukończyły specjalizację.

Tabela 4. Szkolenia specjalizacyjne zakończone w 2018r. z uwzględnieniem terminu zakończenia

Dziedzina specjalizacji	Zakończenie specjalizacji do:			Łącznie
	31.05.2018 (osoby przystąpiły do egzaminu państwowego)	31.10.2018	31.12.2018	
		osoby oczekujące na egzamin państwowy		
Ochrona zdrowia pracujących	30	28	-	58
Pielęgniarstwo anestezyjologiczne i intensywnej opieki	800	1038	-	1838
Pielęgniarstwo chirurgiczne	603	983	110	1696
Pielęgniarstwo epidemiologiczne	133	107	11	251
Pielęgniarstwo geriatryczne	244	274	-	518
Pielęgniarstwo ginekologiczno-położnicze	635	625	40	1300
Pielęgniarstwo internistyczne	640	1143	49	1832
Pielęgniarstwo neonatologiczne	106	227	-	333
Pielęgniarstwo onkologiczne	269	370	-	639
Pielęgniarstwo operacyjne	242	363	-	605
Pielęgniarstwo opieki długoterminowej	137	198	-	335
Pielęgniarstwo opieki paliatywnej	292	289	24	605
Pielęgniarstwo pediatryczne	279	314	-	593
Pielęgniarstwo psychiatryczne	91	178	33	302
Pielęgniarstwo ratunkowe		50	-	50
Pielęgniarstwo rodzinne dla pielęgniarek	211	225	-	436
Pielęgniarstwo rodzinne dla położnych	25		-	25
Łącznie	4.737	6.412	267	11.416

W 2018r., tytuł specjalisty, w 22 dziedzinach kształcenia, uzyskało 5.230 osób, w tym 4.464 pielęgniarki oraz 766 położnych, podczas gdy w 2017 r. liczba osób, które uzyskały tytuł specjalisty wyniosła 10.638.

Najliczniejsza grupa pielęgniarek uzyskała tytuł specjalisty w dziedzinie *pielęgniarstwa anestezyjologicznego i intensywnej opieki* (n=1.016) oraz *pielęgniarstwa chirurgicznego* (n=754), natomiast najwięcej położnych uzyskało tytuł specjalisty w dziedzinie *pielęgniarstwa ginekologiczno-położniczego* (n=645).

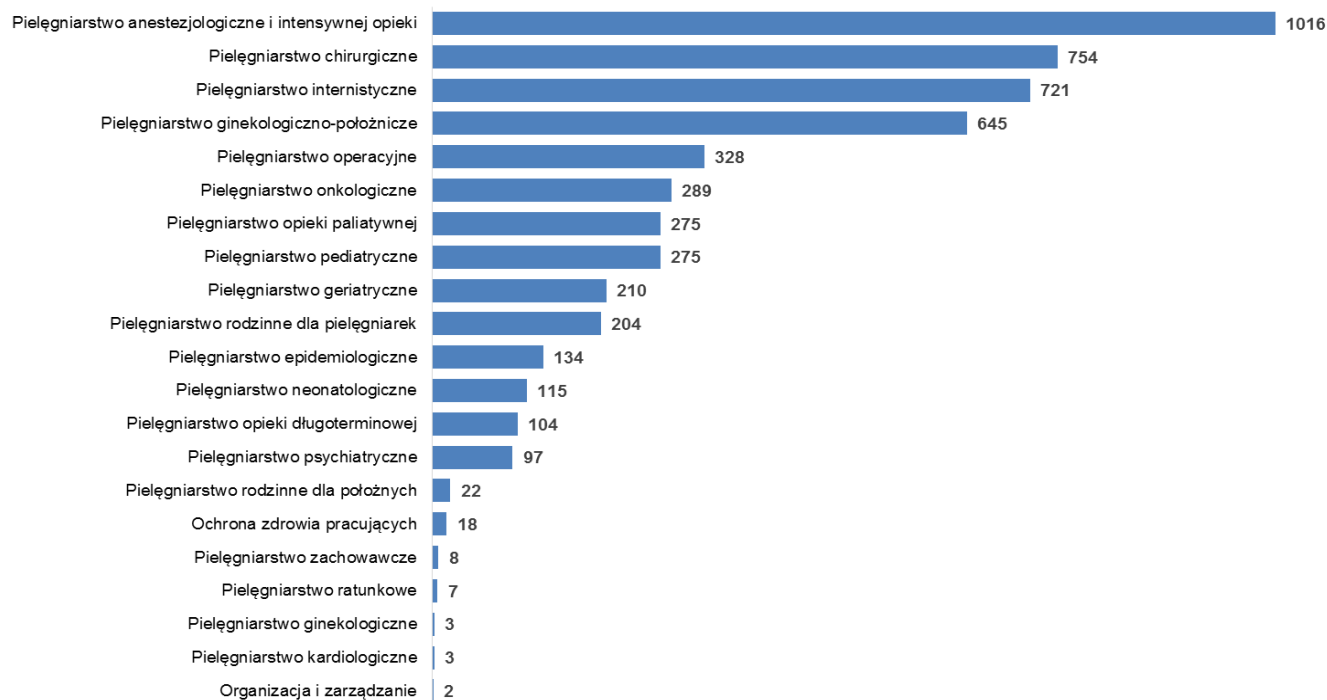
Szczegółowe dane prezentuje tabela 5. oraz wykres 3.

Tabela 5. Liczba osób, które uzyskały tytuł specjalisty w 2018r. z uwzględnieniem tytułu zawodowego

Lp.	Dziedzina kształcenia	Pielęgniarka	Pielęgniarz	Położna	Położny	Łącznie
1.	Ochrona zdrowia pracujących	18	-	-	-	18
2.	Organizacja i zarządzanie	2	-	-	-	2
3.	Pielęgniarstwo anestezyjologiczne i intensywnej opieki	966	50	-	-	1016
4.	Pielęgniarstwo chirurgiczne	743	11	-	-	754
5.	Pielęgniarstwo epidemiologiczne	115	3	15	1	134
6.	Pielęgniarstwo geriatryczne	205	5	-	-	210
7.	Pielęgniarstwo ginekologiczne	-	-	3	-	3
8.	Pielęgniarstwo ginekologiczno-położnicze	-	-	641	4	645
9.	Pielęgniarstwo internistyczne	713	8	-	-	721
10.	Pielęgniarstwo kardiologiczne	2	1	-	-	3
11.	Pielęgniarstwo neonatologiczne	34	1	80	-	115
12.	Pielęgniarstwo onkologiczne	285	4	-	-	289
13.	Pielęgniarstwo operacyjne	325	3	-	-	328
14.	Pielęgniarstwo opieki długoterminowej	104	-	-	-	104
15.	Pielęgniarstwo opieki paliatywnej	265	10	-	-	275
16.	Pielęgniarstwo pediatryczne	275	-	-	-	275
17.	Pielęgniarstwo psychiatryczne	94	3	-	-	97
18.	Pielęgniarstwo ratunkowe	6	1	-	-	7
19.	Pielęgniarstwo rodzinne	2	-	-	-	2
20.	Pielęgniarstwo rodzinne dla pielęgniarek	201	1	-	-	202
21.	Pielęgniarstwo rodzinne dla położnych	-	-	22	-	22
22.	Pielęgniarstwo zachowawcze	8	-	-	-	8
Łącznie		4363	101	761	5	5230

Liczba pielęgniarek i położnych, które uzyskały tytuł specjalisty w poszczególnych dziedzinach kształcenia w 2018r.

Wykres 3. Liczba pielęgniarek i położnych, które uzyskały tytuł specjalisty w 2018r.

Spośród 5.230 pielęgniarek i położnych, które uzyskały tytuł specjalisty, najliczniejszą grupę (n=4.011) stanowiły osoby posiadające wykształcenie wyższe pierwszego i drugiego stopnia (76,7%), wykształceniem średnim zawodowym legitymowało się 1.189 pielęgniarek i położnych (22,7%), natomiast stopień naukowy doktora posiadało 30 osób (0,6%).

Szczegółowe dane przedstawiono w tabeli nr 6.

Tabela 6. Dane dotyczące liczby pielęgniarek i położnych, które uzyskały tytuł specjalisty w 2018r., z uwzględnieniem wykształcenia.

Dziedzina kształcenia		Wyższe			Średnie zawodowe	Łącznie
		Stopień naukowy doktora	Tytuł magistra	Tytuł licencjata		
1.	Ochrona zdrowia pracujących	-	9	5	4	18
2.	Organizacja i zarządzanie	-	-	-	2	2
3.	Pielęgniarstwo anestezyjologiczne i intensywnej opieki	4	480	357	175	1016
4.	Pielęgniarstwo chirurgiczne		304	287	163	754
5.	Pielęgniarstwo epidemiologiczne	2	93	27	12	134
6.	Pielęgniarstwo geriatryczne	1	67	72	70	210
7.	Pielęgniarstwo ginekologiczne	-	2	-	1	3
8.	Pielęgniarstwo ginekologiczno-położnicze	7	267	209	162	645
9.	Pielęgniarstwo internistyczne	4	289	287	141	721

10.	Pielęgniarstwo kardiologiczne	-	-	3		3
11.	Pielęgniarstwo neonatologiczne	2	44	41	28	115
12.	Pielęgniarstwo onkologiczne	1	92	108	88	289
13.	Pielęgniarstwo operacyjne	-	127	132	69	328
14.	Pielęgniarstwo opieki długoterminowej	-	28	40	36	104
15.	Pielęgniarstwo opieki paliatywnej	2	90	111	72	275
16.	Pielęgniarstwo pediatryczne	2	90	106	77	275
17.	Pielęgniarstwo psychiatryczne	-	41	36	20	97
18.	Pielęgniarstwo ratunkowe	2		2	3	7
19.	Pielęgniarstwo rodzinne dla pielęgniarek	3	81	61	59	204
20.	Pielęgniarstwo rodzinne dla położnych	-	12	5	5	22
21.	Pielęgniarstwo zachowawcze	-	4	2	2	8
Łącznie		30	2120	1891	1189	5230

Wśród pielęgniarek i położnych, które uzyskały tytuł specjalisty w 2018r., 28,9% osób korzystało z miejsc dofinansowanych przez Ministra Zdrowia ze środków publicznych (n=1.514), co oznacza, że pozostałe 71,1% pielęgniarek i położnych nie korzystało z tego źródła dofinansowania (n=3.716). W 2017 r. odsetek ten był porównywalny i wynosił odpowiednio 26% i 74 %.

Szczegółowe informacje przedstawiono w tabeli 7.

Tabela 7. Liczba specjalistów z uwzględnieniem osób dofinansowanych i niedofinansowanych ze środków publicznych.

Dziedzina specjalizacji		Specjaliści niedofinansowani	Specjaliści dofinansowani	Łącznie
1.	Ochrona zdrowia pracujących	18	-	18
2.	Organizacja i zarządzanie	2	-	2
3.	Pielęgniarstwo anestezyjologiczne i intensywnej opieki	888	128	1016
4.	Pielęgniarstwo chirurgiczne	582	172	754
5.	Pielęgniarstwo epidemiologiczne	91	43	134
6.	Pielęgniarstwo geriatryczne	108	102	210
7.	Pielęgniarstwo ginekologiczne	1	2	3
8.	Pielęgniarstwo ginekologiczno-położnicze	431	214	645
9.	Pielęgniarstwo internistyczne	500	221	721
10.	Pielęgniarstwo kardiologiczne	1	2	3
11.	Pielęgniarstwo neonatologiczne	66	49	115
12.	Pielęgniarstwo onkologiczne	219	70	289
13.	Pielęgniarstwo operacyjne	256	72	328
14.	Pielęgniarstwo opieki długoterminowej	41	63	104
15.	Pielęgniarstwo opieki paliatywnej	229	46	275
16.	Pielęgniarstwo pediatryczne	142	133	275
17.	Pielęgniarstwo psychiatryczne	45	52	97
18.	Pielęgniarstwo ratunkowe	6	1	7

19.	Pielęgniarstwo rodzinne dla pielęgniarek	84	120	202
20.	Pielęgniarstwo rodzinne dla położnych	-	22	22
21.	Pielęgniarstwo zachowawcze	6	2	8
Łącznie		3716	1514	5230

Na przełomie 2018/2019r., w trakcie szkolenia specjalizacyjnego pozostawało 18.921 osób, w tym 16.069 pielęgniarek i 2.852 położne, we wszystkich obowiązujących dziedzinach specjalizacji.

Wśród osób uczestniczących w specjalizacji, najliczniejszą grupę stanowiły pielęgniarki biorące udział w szkoleniu specjalizacyjnym w dziedzinie *pielęgniarstwa internistycznego* (n=3.231), następnie *pielęgniarstwa chirurgicznego* (n=2.618) oraz *pielęgniarstwa anestezyjologicznego i intensywnej opieki* (n=2.594). Powyższa tendencja utrzymywała się także w 2017r.

Szczegółowe informacje przedstawiono w tabeli 8.

Tabela 8. Liczba uczestników szkoleń specjalizacyjnych realizowanych na przełomie 2018/2019r.

Dziedzina specjalizacji		Liczba szkoleń	Liczba pielęgniarek	Liczba położnych	Łączna liczba uczestników
1.	Ochrona zdrowia pracujących	3	60	-	60
2.	Pielęgniarstwo anestezyjologiczne i intensywnej opieki	78	2594	-	2594
3.	Pielęgniarstwo chirurgiczne	82	2618	-	2618
4.	Pielęgniarstwo epidemiologiczne	12	251	21	272
5.	Pielęgniarstwo geriatryczne	19	458	-	458
6.	Pielęgniarstwo ginekologiczno-położnicze	56	-	1900	1900
7.	Pielęgniarstwo internistyczne	98	3231	-	3231
8.	Pielęgniarstwo neonatologiczne	30	465	523	988
9.	Pielęgniarstwo onkologiczne	25	587	-	587
10.	Pielęgniarstwo operacyjne	37	1020	-	1020
11.	Pielęgniarstwo opieki długoterminowej	15	363	-	363
12.	Pielęgniarstwo opieki paliatywnej	26	694	-	694
13.	Pielęgniarstwo pediatryczne	26	741	-	741
14.	Pielęgniarstwo psychiatryczne	32	1073	-	1073
15.	Pielęgniarstwo ratunkowe	14	325	-	325
16.	Pielęgniarstwo rodzinne dla pielęgniarek	56	1589	-	1589
17.	Pielęgniarstwo rodzinne dla położnych	17	-	408	408
Łączna liczba uczestników		626	16069	2852	18.921

Z danych zawartych w sprawozdaniach z prowadzonej działalności w zakresie kształcenia podyplomowego pielęgniarek i położnych w 2018r., wynika, że w specjalizacji na przełomie 2018/2019r. uczestniczyło łącznie 18.921 pielęgniarek i położnych, spośród których w ramach jednej sesji tj.: sesji jesiennej 2019r. do egzaminu państwowego przystąpi dotychczas nie odnotowywana liczba pielęgniarek i położnych tj.: 9621, stanowiąc dla Centrum ogromne wyzwanie logistyczne.

Szczegółowe dane zawiera tabela 9.

Tabela 9. Liczba pielęgniarek i położnych uczestniczących w szkoleniach specjalizacyjnych na przełomie roku 2018/2019, z uwzględnieniem planowanego terminu zakończenia specjalizacji

Dziedzina specjalizacji	Planowane zakończenie specjalizacji				Łączna liczba uczestników
	do 31.05.2019r.	do 31.10.2019r.	do 31.05.2020r.	do 31.10.2020r.	
Ochrona zdrowia pracujących	-	22	-	38	60
Pielęgniarstwo anestezjologiczne i intensywnej opieki	1082	752	670	90	2594
Pielęgniarstwo chirurgiczne	1394	557	647	20	2618
Pielęgniarstwo epidemiologiczne	160	67	35	10	272
Pielęgniarstwo geriatryczne	222	17	219	-	458
Pielęgniarstwo ginekologiczno-położnicze	885	424	459	132	1900
Pielęgniarstwo internistyczne	2007	508	615	101	3231
Pielęgniarstwo neonatologiczne	419	223	330	16	988
Pielęgniarstwo onkologiczne	244	175	168	-	587
Pielęgniarstwo operacyjne	517	155	348	-	1020
Pielęgniarstwo opieki długoterminowej	204	43	116	-	363
Pielęgniarstwo opieki paliatywnej	382	71	216	25	694
Pielęgniarstwo pediatryczne	315	119	282	25	741
Pielęgniarstwo psychiatryczne	641	139	293	-	1073
Pielęgniarstwo ratunkowe	183	81	61	-	325
Pielęgniarstwo rodzinne dla pielęgniarek	809	238	542	-	1589
Pielęgniarstwo rodzinne dla położnych	157	64	149	38	408
Łącznie	9621	3655	5150	495	18921

Na przełomie 2018/2019r. w trakcie realizacji pozostawało 626 szkoleń specjalizacyjnych, spośród których 224 było dofinansowanych przez Ministra Zdrowia ze środków Funduszu Pracy, w tym 105 rozpoczęło się w 2017r., natomiast 119 - w 2018r., z łączną liczbą 5.398 pielęgniarek i położnych.

Zgodnie z Obwieszczeniem Ministra Zdrowia z dnia 4 grudnia 2017r. *w sprawie minimalnej liczby miejsc szkoleniowych dla pielęgniarek i położnych, maksymalnej*

kwoty dofinansowania jednego miejsca szkoleniowego oraz maksymalnej kwoty przeznaczonej na szkolenia specjalizacyjne w 2018r., minimalna liczba miejsc szkoleniowych wynosiła 2.250, maksymalną kwotą dofinansowania jednego miejsca szkoleniowego było 3.500 zł, natomiast maksymalna kwota ogółem przeznaczona na szkolenia specjalizacyjne w 2018r. wynosiła 8 000 000 zł.

W 2018 roku po raz kolejny, na skutek oszczędności środków finansowych, powstałych w wyniku oferowanych przez organizatorów, niskich cen za jedno miejsce szkoleniowe w postępowaniach przetargowych, zwiększono zaplanowaną liczbę miejsc szkoleniowych z 2250 do 3100, w ramach dwóch dodatkowych postępowań przetargowych. Ostatecznie limit ten uległ zmniejszeniu do 2975 miejsc, z uwagi na odstąpienie przez wybranych organizatorów od realizacji szkoleń, obejmujących łącznie 5 dziedzin specjalizacji tj.: 125 miejsc.

W 2017 r. najniższa cena została zaoferowana przez okręgową izbę pielęgniarek i położnych (1750,00 zł), natomiast w 2018 r. przez przedsiębiorcę (1770,00 zł). Na przestrzeni powyższych lat najniższe i najwyższe oferowane ceny kształtowały się na porównywalnym poziomie.

Szczegółowe dane dotyczące zaoferowanej ceny jednego miejsca szkoleniowego w zależności od formy organizacyjno-prawnej organizatora oraz poszczególnych dziedzin kształcenia zostały zawarte w tabelach 10 i 11.

Tabela 10. Dane dotyczące szkoleń specjalizacyjnych dofinansowanych ze środków publicznych, będących w trakcie realizacji na przełomie 2018/2019r., z uwzględnieniem formy organizacyjno-prawnej organizatora

Oferowana cena jednego miejsca szkoleniowego				
Forma organizacyjno-prawna organizatora	w 2017r.		w 2018r.	
	min	max	min	max
OIPiP	1750	2836	1782,88	2585
podmiot leczniczy	2460	2999	2240	2750
przedsiębiorca	1777	3100	1770	3100
uczelnia	-	-	2190	2480
Podsumowanie	1750	3100	1770	3100

Tabela 11. Dane dotyczące szkoleń specjalizacyjnych dofinansowanych ze środków publicznych, będących w trakcie realizacji na przełomie 2018/2019r., z uwzględnieniem dziedziny.

Dziedzina specjalizacji		Oferowana cena jednego miejsca szkoleniowego w zł			
		Rozpoczęcie w 2017r.		Rozpoczęcie w 2018r.	
		Kwota dofinansowania: 3 500,00 zł		Kwota dofinansowania: 3 500,00 zł	
		min	max	min	max
1.	Ochrona zdrowia pracujących	-	-	2920	2920
2.	Pielęgniarstwo anestezyjologiczne i intensywnej opieki	1750	2851	1790	2720
3.	Pielęgniarstwo chirurgiczne	1750	2849	1770	2788
4.	Pielęgniarstwo epidemiologiczne	1876,6	2500	2877	2877
5.	Pielęgniarstwo geriatryczne	2070	2999	1790	2711
6.	Pielęgniarstwo ginekologiczno-położnicze	1750	2993	1790	2695
7.	Pielęgniarstwo internistyczne	1750	2999	1850	2811
8.	Pielęgniarstwo neonatologiczne	1750	3050	1790	2800
9.	Pielęgniarstwo onkologiczne	1750	2820	1782,88	2559
10.	Pielęgniarstwo operacyjne	1790	2695	1770	2708
11.	Pielęgniarstwo opieki długoterminowej	2620	2770	1850	2650
12.	Pielęgniarstwo opieki paliatywnej	2220	2697	1863,68	2714
13.	Pielęgniarstwo pediatryczne	1790	2998	1790	3100
14.	Pielęgniarstwo położnicze	1750	2999	1790	2777
15.	Pielęgniarstwo psychiatryczne	2498	3100	2500	2850
16.	Pielęgniarstwo rodzinne dla pielęgniarek	2390	2888	1770	2744
17.	Pielęgniarstwo rodzinne dla położnych	1790	2590	1848	2777
Podsumowanie		1750	3100	1770	3100

2. Kursy kwalifikacyjne

W 2018r. zrealizowano łącznie 206 kursów kwalifikacyjnych, które ukończyło 4.450 osób, w tym 4.097 pielęgniarek i 353 położne, co oznacza, że w porównaniu z 2017r., odnotowano o prawie 54 % mniej absolwentów tego rodzaju kształcenia.

Najwięcej kursów zrealizowano w dziedzinach pielęgniarstwa:

- *rodzinnego dla pielęgniarek* – 41 kursy, ukończyło 945 osób;
- *onkologicznego* – 29 kursów, ukończyło 654 osoby;
- *anestezyjologicznego i intensywnej opieki* – 22 kursy, ukończyło 546 osób;
- *geriatrycznego* - 21 kursów, ukończyło 536 osób;
- *środowiska nauczania i wychowania* - 19 kursów, ukończyło 338 osób.

Na przełomie 2018/2019r. w trakcie realizacji pozostawały 64 kursy w 13 dziedzinach kształcenia, z łączną liczbą 1.446 uczestników.

W 2018r. nie zarejestrowano absolwentów kursów kwalifikacyjnych w dziedzinie *pielęgniarstwa neonatologicznego, ratunkowego oraz transplantacyjnego*. Tendencja ta została utrzymana także w odniesieniu do kursów w trakcie realizacji, z wyjątkiem trwającej 1 edycji kursu w dziedzinie pielęgniarstwa ratunkowego, w której uczestniczyło 13 osób.

Szczegółowe informacje przedstawiono w tabeli 12.

Tabela 12. Liczba pielęgniarek i położnych, które ukończyły kursy kwalifikacyjne w 2018r. lub były w trakcie realizacji na przełomie 2018/2019r.

Dziedzina kursu kwalifikacyjnego	Liczba kursów	Liczba osób, które ukończyły kurs, w tym:			Liczba kursów realizowanych na przełomie 2018/2019r.	Liczba uczestników
		pielęgniarek	położnych	łącznie		
1. Ochrona zdrowia pracujących	12	227	-	227	3	49
2. Pielęgniarstwo środowisko nauczania i wychowania	19	338	-	338	7	188
3. Pielęgniarstwo anestezyjologiczne i intensywnej opieki	22	546	-	546	12	322
4. Pielęgniarstwo anestezyjologiczne i intensywnej opieki w położnictwie i ginekologii	8	-	164	164	4	72
5. Pielęgniarstwo chirurgiczne	3	43	-	43	-	-
6. Pielęgniarstwo diabetologiczne	1	26	-	26	-	-
7. Pielęgniarstwo epidemiologiczne	2	38	6	44	1	21
8. Pielęgniarstwo geriatryczne	21	536	-	536	4	86
9. Pielęgniarstwo internistyczne	4	62	-	62	-	-
10. Pielęgniarstwo kardiologiczne	3	56	-	56	-	-
11. Pielęgniarstwo nefrologiczne z dializoterapią	2	52	-	52	-	-
12. Pielęgniarstwo neurologiczne	1	2	-	2	-	-
13. Pielęgniarstwo onkologiczne	29	654	-	654	1	18
14. Pielęgniarstwo operacyjne dla pielęgniarek	5	78	-	78	3	75
15. Pielęgniarstwo operacyjne dla położnych	2	-	32	32	5	126
16. Pielęgniarstwo opieki długoterminowej	2	37	-	37	-	-
17. Pielęgniarstwo opieki paliatywnej	3	74	-	74	2	31
18. Pielęgniarstwo psychiatryczne	17	383	-	383	-	-
19. Pielęgniarstwo ratunkowe	-	-	-	-	1	13
20. Pielęgniarstwo rodzinne dla pielęgniarek	41	945	-	945	18	394
21. Pielęgniarstwo rodzinne dla położnych	9	-	151	151	3	51
Łącznie	206	4.097	353	4.450	64	1.446

3. Kursy specjalistyczne

W 2018r., kursy specjalistyczne były najczęściej realizowanym rodzajem kształcenia, które łącznie ukończyły **42.863** osoby, w tym **35.457** pielęgniarek i **7.406** położnych. Najwięcej pielęgniarek i położnych ukończyło kurs specjalistyczny:

- *Wywiad i badanie fizykalne* – 386 kursów - 12.539 osób;
- *Resuscytacja krążeniowo-oddechowa* – 265 kursów - 7245 osób;
- *Wykonanie i interpretacja zapisu elektrokardiograficznego u dorosłych* – 276 kursów - 7063 osoby.

Tak duże zainteresowanie ww. kursami wynika zapewne z faktu, że ich ukończenie, w odniesieniu do większości szkoleń specjalizacyjnych oraz kursów kwalifikacyjnych, warunkuje przystąpienie odpowiednio do egzaminu państwowego lub egzaminu końcowego. Ponadto należy zauważyć, że część organizatorów oferuje bezpłatny kurs *Wywiad i badanie fizykalne* oraz *Wykonanie i interpretacja zapisu elektrokardiograficznego u dorosłych*, w ramach dofinansowywania ze środków PO WER.

Najmniej liczną grupę stanowią pielęgniarki, które ukończyły kurs specjalistyczny *Opieka nad osobami z cukrzycą stosującymi terapię ciągłego podskórnego wlewu insuliny CPWI*, natomiast całkowity brak zainteresowania dotyczył następujących kursów specjalistycznych:

- *Kompresjoterapia;*
- *Opieka nad dzieckiem z chorobą nowotworową;*
- *Opieka nad dziećmi i młodzieżą z cukrzycą;*
- *Opieka nad kobietą z cukrzycą w okresie okołoporodowym;*
- *Opieka nad pacjentem poddawanym procedurom diagnostycznym i terapeutycznym z użyciem otwartych źródeł promieniowania;*
- *Opieka pielęgniarska nad dziećmi ze schorzeniami otorynolaryngologicznymi;*
- *Pediatryczna domowa opieka paliatywna;*
- *Podstawy języka migowego;*
- *Wykonanie konikopunkcji, odbarczenie odmy prężnej oraz wykonanie dojścia doszpikowego.*

Szczegółowe informacje przedstawiono w tabeli 13.

Tabela 13. Liczba pielęgniarek i położnych, które ukończyły kursy specjalistyczne w 2018r.

Nazwa kursu specjalistycznego		Liczba zrealizowanych kursów	Liczba osób, które ukończyły kursy specjalistyczne, w tym:		
			pielęgniarek	położnych	łącznie
1.	Dializoterapia	1	23	-	23
2.	Edukacja i wsparcie kobiety w okresie laktacji	25	-	672	672
3.	Edukator w cukrzycy	14	254	40	294
4.	Endoskopia	24	338	-	338
5.	Kompleksowa opieka pielęgniarska w schorzeniach narządu wzroku	1	27	-	27
6.	Komunikowanie interpersonalne w pielęgniarstwie	2	41	6	47
7.	Leczenie ran dla pielęgniarek	81	2094	-	2094
8.	Leczenie ran dla położnych	51	-	1155	1155
9.	Monitorowanie dobrostanu płodu w czasie ciąży i podczas porodu	7	-	197	197
10.	Onkologia ginekologiczna	2	-	42	42
11.	Opieka nad osobami z cukrzycą stosującymi terapię ciągłego podskórnego wlewu insuliny CPWI	1	9	-	9
12.	Opieka nad pacjentem z przewlekłą obturacyjną chorobą płuc (POChP)	1	28	-	28
13.	Opieka nad pacjentem ze stomią jelitową	2	36	-	36
14.	Opieka pielęgniarska nad chorymi dorosłymi w leczeniu systemowym nowotworów	28	509	62	571
15.	Ordynowanie leków i wypisywanie recept - część I	119	2388	408	2796
16.	Ordynowanie leków i wypisywanie recept - część II	48	838	75	913
17.	Pielęgnowanie pacjenta dorosłego wentylowanego mechanicznie	8	174	-	174
18.	Podstawy opieki paliatywnej	8	128	-	128
19.	Rehabilitacja osób z przewlekłymi zaburzeniami psychicznymi	10	216	-	216
20.	Resuscytacja krążeniowo-oddechowa	265	6429	816	7245
21.	Resuscytacja oddechowo-krążeniowa noworodka	80	452	1498	1950
22.	Szczepienia ochronne dla pielęgniarek	114	2530	-	2530
23.	Szczepienia ochronne dla położnych	25	-	236	236
24.	Terapia bólu ostrego u dorosłych	15	336	51	387
25.	Terapia bólu przewlekłego u dorosłych	7	177	3	180
26.	Wykonanie badania spirometrycznego	29	667	-	667
27.	Wykonanie i interpretacja zapisu elektrokardiograficznego u dorosłych	276	6657	406	7063
28.	Wykonywanie i ocena testów skórnych	7	138	-	138
29.	Wywiad i badanie fizykalne	386	10800	1739	12539
30.	Żywienie dojelitowe i pozajelitowe	7	168	-	168
Łącznie		1.644	35.457	7.406	42.863

4. Kursy doszkalcające

W 2018r. zrealizowano 125 kursów doszkalcających, które ukończyło **2.847** osób. Najwięcej pielęgniarek i położnych (n=860), ukończyło kurs z zakresu *Porty naczyniowe*. Szczegółowe informacje przedstawiono w **Tabeli 14**.

Tabela 14. Liczba pielęgniarek i położnych, które ukończyły kursy doszkalcające w 2018r.

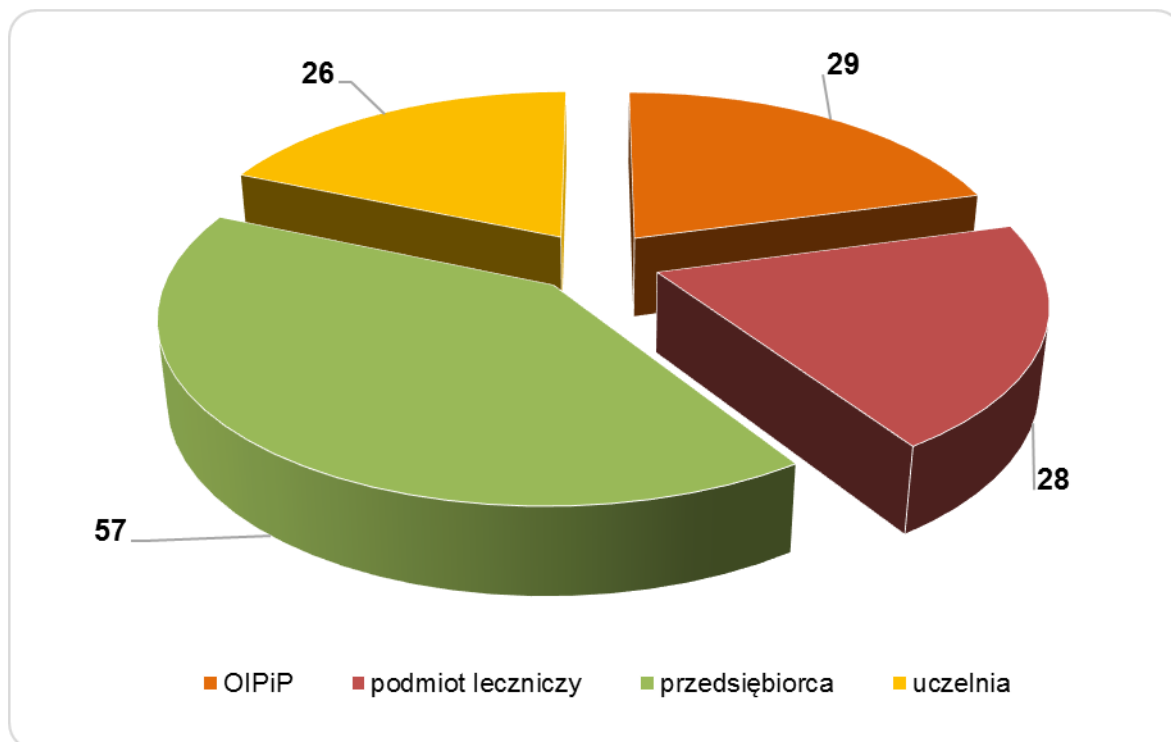
Lp.	Nazwa kursu doszkalcającego	Liczba kursów	Łączna liczba pielęgniarek i położnych, które ukończyły kurs
1.	Aktywne prowadzenie porodu, pozycje wertykalne w porodzie	3	37
2.	Badanie i profilaktyka wad postawy u dzieci i młodzieży	1	8
3.	Bezpieczna linia naczyniowa	1	19
4.	Bezpieczne podawanie środków cieniujących do badań tomografii komputerowej i rezonansu magnetycznego	2	30
5.	Ból ostry i przewlekły problemy kliniczne, terapeutyczne, metody walki z bólem	1	25
6.	Cewnikowanie dzieci	1	18
7.	Cewnikowanie pęcherza moczowego	2	44
8.	Chirurgia laparoskopowa- dla pielęgniarek	1	10
9.	Higiena i mycie rąk w placówkach ochrony zdrowia. Szkolenie na podstawie Wytycznych WHO /światowa Inicjatywa na rzecz Bezpieczeństwa Pacjenta/	1	10
10.	Immersja wodna w przebiegu porodu- dla położnych	3	39
11.	Kaniulacja naczyń żylnych i obwodowych	2	29
12.	Karmienie piersią - standard w opiece okołoporodowej	10	358
13.	Karmienie piersią i mlekiem kobiecym wcześniaków i dzieci chorych	1	40
14.	Karmienie piersią w praktyce szpitala	6	201
15.	Komunikacja interpersonalna w praktyce pielęgniarki i położnej	3	46
16.	Kurs dla instruktorów szkoły rodzenia	1	8
17.	Pierwsza pomoc z elementami ratownictwa medycznego	1	30
18.	Pobieranie rozmazów cytologicznych w skryningu raka szyjki macicy	2	17
19.	Pobieranie rozmazów do badań cytologicznych	1	13
20.	Podawanie środków kontrastowych	1	12
21.	Podstawowe zabiegi reanimacyjne z użyciem AED	18	482
22.	Podstawowy kurs dietetyki	5	51
23.	Podstawy Audiometrii- dla pielęgniarek	1	5
24.	Podstawy diagnostyki ultrasonograficznej- dla położnych	1	30
25.	Podstawy pielęgniarstwa infuzyjnego z kaniulacją naczyń	4	105
26.	Porty naczyniowe	34	860
27.	Postępowanie z raną ostrą, zainfekowaną i przewlekłą	2	41
28.	Problemy w laktacji	1	77
29.	Profilaktyka schorzeń jamy ustnej u dzieci i młodzieży	1	8
30.	Profilaktyka zakażeń szpitalnych	1	28
31.	Prowadzenie ciąży przez położną	2	19

32.	Prowadzenie porodu w wodzie	1	19
33.	Psychologiczna relacja pomagania i metody wsparcia psychologicznego pacjenta i jego rodziny	4	43
34.	Psychologiczne aspekty porodu oraz niefarmakologiczne metody łagodzenia bólu	1	17
35.	Stosowanie przymusu bezpośredniego	1	23
36.	Techniki szycia krocza	4	45
Łącznie		125	2.847

5. Organizatorzy kształcenia

Kształcenie podyplomowe w 2018r. realizowało 140 organizatorów kształcenia podyplomowego, w tym:

- 54 organizatorów to podmioty określone w art. 75 ust.1 pkt .1 ustawy z dnia 15 lipca 2011r. o zawodach pielęgniarki i położnej (Dz. U. z 2019r. poz. 567 z późn.zm.), w tym 26 to uczelnie i szkoły prowadzące działalność dydaktyczną i badawczą w dziedzinie nauk medycznych oraz 28 podmiotów leczniczych;
- 86 organizatorów to podmioty określone w art. 75 ust.1 pkt.2 ww. ustawy, czyli inne podmioty po uzyskaniu wpisu do właściwego rejestru podmiotów prowadzących kształcenie podyplomowe, zwanego dalej „rejestrem”, będącego rejestrem działalności regulowanej, w tym 57 przedsiębiorców oraz 29 okręgowych izb pielęgniarek i położnych.

Wykres 4. Liczba organizatorów realizujących kształcenie podyplomowe w 2018r.

W 2018r. zarejestrowano 13 nowych organizatorów kształcenia, dla porównania w 2017 r. liczba ta wyniosła 17.

Organizatorzy bardzo aktywnie prowadzili działalność szkoleniową na terenie całej Polski. Na szczególną uwagę zasługuje fakt, że 48 organizatorów z grupy 140, rozszerzyło ofertę edukacyjną poza miejsce (województwo) swojej siedziby, w wyniku czego realizowali kształcenie na terenie:

- 16 województw – INTERRETE sp. z o.o. w restrukturyzacji we Wrocławiu;
- 15 województw – Ośrodek Kształcenia Podyplomowego Pielęgniarek i Położnych sp. z o.o. w Rzeszowie;
- 10 województw – Fundacja Twórczych Kobiet w Warszawie;
- 9 województw – Agencja Usług Oświatowych "OMNIBUS" sp. z o. o. w Kłodzku;
- 8 województw – Warszawski Uniwersytet Medyczny Wydział Nauki o Zdrowiu oraz KLINIKA ffx, Grażyna Maria Nowak w Warszawie;
- 7 województw – IPMC Przemysław Warnke w Białachowie oraz VITAL-MED sp. z o.o w Przeworsku;
- 6 województw – TEACHMED sp. z o.o. w Opolu;
- 5 województw – Akademia Zdrowia, Izabela Łajs w Justynowie, Collegium Mazovia Innowacyjna Szkoła Wyższa w Siedlcach, Fundacja Akademia Aesculap w Nowym Tomyślu, Fundacja Opieki Okołoporodowej w Zagórowie, Grupa OSB spółka cywilna Bożena Ziomek i Adam Ziomek w Olsztynie, Konsorcjum: Fundacja Przemijanie oraz Magdalena Osińska-Kurzywilk i Rafał Kurzywilk prowadzący działalność gospodarczą w formie spółki cywilnej pod nazwą Centrum Kształcenia Zawodowego TEACHMED Magdalena Osińska-Kurzywilk i Rafał Kurzywilk w Opolu, Ochrona Medyczna.pl sp. z o.o. w Krakowie, Okręgowa Izba Pielęgniarek i Położnych w Częstochowie, Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa im. prof. Edwarda F. Szczepanika w Suwałkach, Powiślańska Szkoła Wyższa w Kwidzynie, Uniwersytet Medyczny im Piastów Śląskich we Wrocławiu, Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu Collegium Medicum im. L. Rydygiera w Bydgoszczy, Zakład Doskonalenia Zawodowego w Kielcach;
- 4 województw – Fundacja Przemijanie w Opolu, Fundacja Pretium we Wrocławiu, Uniwersytet Medyczny w Łodzi, Wyższa Szkoła Inżynierii i Zdrowia w Warszawie, Wyższa Szkoła Zarządzania w Częstochowie, Zakład Doskonalenia Zawodowego w Poznaniu;
- 3 województw – 8 organizatorów;
- 2 województw – 12 organizatorów.

Biorąc pod uwagę aktywność szkoleniową organizatorów kształcenia na terenie poszczególnych województw, najliczniejsza grupa organizatorów realizowała kształcenie na

terenie województwa mazowieckiego (n=39), natomiast najmniej liczną grupę stanowiły podmioty prowadzące kształcenie na terenie województwa zachodniopomorskiego (n=10).

Liczbę organizatorów realizujących kształcenie podyplomowe pielęgniarek i położnych na terenie poszczególnych województw prezentuje mapa 1.

Mapa 1. Liczba organizatorów, realizujących kształcenie na terenie poszczególnych województw w 2018r.

Analizując realizację kształcenia przez poszczególnych organizatorów w ramach szkoleń specjalizacyjnych, kursów kwalifikacyjnych, specjalistycznych oraz doszkalających stwierdza się, że najwięcej pielęgniarek i położnych ukończyło kształcenie realizowane przez Organizatora:

- Ośrodek Kształcenia Podyplomowego Pielęgniarek i Położnych sp. z o.o. w Rzeszowie (n=4997);
- Interrete sp. z o.o. w Restrukturyzacji we Wrocławiu (n=3.476);
- Małopolska Okręgowa Izba Pielęgniarek i Położnych w Krakowie (n=2716);
- Zakład Doskonalenia Zawodowego w Poznaniu (n=2362);
- Akademia Zdrowia, Izabela Łajs w Justynowie (n=2.209).

Uwzględniając poszczególne rodzaje kształcenia, najwięcej pielęgniarek i położnych ukończyło:

szkolenia specjalizacyjne realizowane przez Organizatora:

- Ośrodek Kształcenia Podyplomowego Pielęgniarek i Położnych sp. z o.o. w Rzeszowie (n=1.714);
- VITAL-MED sp. z o.o. w Przeworsku (n=879);
- Agencja Usług Oświatowych "OMNIBUS" sp. z o. o. w Kłodzku (n=645);
- Akademia Zdrowia, Izabela Łajs w Justynowie (n=569);
- Europejskie Centrum Kształcenia Podyplomowego Bartosz Uchmanowicz we Wrocławiu (n=558);

kursy kwalifikacyjne realizowane przez Organizatora:

- Zakład Doskonalenia Zawodowego w Poznaniu (n=362);
- Ośrodek Kształcenia Podyplomowego Pielęgniarek i Położnych sp. z o.o. w Rzeszowie (n=280);
- Okręgowa Izba Pielęgniarek i Położnych w Katowicach (n=272);

kursy specjalistyczne realizowane przez Organizatora:

- INTERRETE sp z o.o. w restrukturyzacji we Wrocławiu (n=3.012);
- Ośrodek Kształcenia Podyplomowego Pielęgniarek i Położnych sp. z o.o. w Rzeszowie (n=2919);
- Małopolska Okręgowa Izba Pielęgniarek i Położnych w Krakowie (n=1.816);
- Zakład Doskonalenia Zawodowego w Poznaniu (n=1.710);
- Akademia Zdrowia, Izabela Łajs w Justynowie (n=1.485);
- Okręgowa Izba Pielęgniarek i Położnych w Katowicach (n=1.474);
- Warszawski Uniwersytet Medyczny Wydział Nauki o Zdrowiu (n=1.396);
- Collegium Mazovia Innowacyjna Szkoła Wyższa w Siedlcach (n=1.279),

kursy doksztalcające realizowane przez Organizatora:

- Fundacja Twórczych Kobiet w Warszawie (n=676);
- Małopolska Okręgowa Izba Pielęgniarek i Położnych w Krakowie (n=482).

Szczegółowe informacje przedstawia tabela 15.

Tabela 15. Liczba pielęgniarek i położnych, które ukończyły szkolenia/kursy u poszczególnych organizatorów w 2018r.

Lp.	Nazwa organizatora	szkolenie specjalizacyjne	kurs kwalifikacyjny	kurs specjalistyczny	kurs dokształcający	Łącznie
1.	Agencja Usług Oświatowych "OMNIBUS" sp. z o. o. w Kłodzku	645	12	1004	-	1661
2.	Akademia Humanistyczno-Ekonomiczna w Łodzi	-	-	158	-	158
3.	Akademia Zdrowia, Izabela Łajs w Justynowie	569	104	1485	51	2209
4.	Beskidzka Okręgowa Izba Pielęgniarek i Położnych w Bielsku-Białej	117	29	537	-	683
5.	Centrum Edukacji "EKSPERT", Małgorzata Piotrowska w Białymstoku w Białymstoku	53	47	642	27	769
6.	Centrum Kształcenia "MEDYK" Urszula Łukasiewicz	-	-	22	-	22
7.	Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Siedlcach	-	-	-	16	16
8.	Centrum Kształcenia Zawodowego TEACHMED s.c. Magdalena Osińska-Kurzywilk, Rafał Kurzywilk w Opolu	66	-	-	-	66
9.	Centrum Medyczne „Żelazna” sp. z o.o. w Warszawie	21	-	23	178	222
10.	Centrum Onkologii-Institut im. Marii Skłodowskiej-Curie w Warszawie	-	-	57	-	57
11.	Centrum Opieki Domowej s.c. Zuzanna Mysłowska, Beata Mróz, Bogusław Mróz, Tomasz Mysłowski w Krakowie	59	50	243	-	352
12.	Cogitus Agencja Rozwoju Agnieszka Zarotyńska w Maciejowej	-	-	56	-	56
13.	Collegium Mazovia Innowacyjna Szkoła Wyższa w Siedlcach	234	212	1279	-	1725
14.	Dolnośląska Okręgowa Izba Pielęgniarek i Położnych we Wrocławiu	285	24	323	-	632
15.	EDU-FARM Marcin Owcarz w Toruniu	-	-	70	-	70
16.	Elbląska Uczelnia Humanistyczno-Ekonomiczna Studium Kształcenia Podyplomowego Pielęgniarek i Położnych	92	-	-	-	92
17.	EPIMED sp. z o.o. w Bydgoszczy	20	-	-	-	20
18.	ERUDIO, Bartosz Zarębski w Łodzi	391	57	420	-	868
19.	Europejskie Centrum Kształcenia Podyplomowego Bartosz Uchmanowicz we Wrocławiu	558	149	1153	-	1860

Lp.	Nazwa organizatora	szkolenie specjalizacyjne	kurs kwalifikacyjny	kurs specjalistyczny	kurs dokształcający	Łącznie
20.	Firma Usługowo-Handlowa "MED-FER" we Włocławku	-	-	8	-	8
21.	FUNDACJA "PRZEMIJANIE" w Opolu	-	9	82	-	91
22.	Fundacja Akademia Aesculap w Nowym Tomyślu	-	-	-	121	121
23.	Fundacja Hospicjum Onkologiczne Św. Krzysztofa w Warszawie	22	-	-	-	22
24.	Fundacja Opieki Okołoporodowej w Zagórowie	-	-	430	-	430
25.	Fundacja Pretium we Wrocławiu	-	-	163	15	178
26.	Fundacja Twórczych Kobiet w Warszawie	-	-	-	676	676
27.	Grupa OSB spółka cywilna Bożena Ziomek i Adam Ziomek w Olsztynie	-	22	294	-	316
28.	IDEA Szkolenia Katarzyna Majewska w Świdnicy	-	20	262	-	282
29.	IDEA SZKOLENIA Małgorzata Przydatek w Świdnicy	106	28	643	-	777
30.	INPLUS Centrum Kształcenia Kadr Medycznych, Beata Goszczyńska – Tatarczuk w Warszawie	-	58	82	-	140
31.	Instytut "Pomnik - Centrum Zdrowia Dziecka" w Warszawie	27	-	-	-	27
32.	Instytut Kardiologii im. Prymasa Tysiąclecia Stefana Kardynała Wyszyńskiego w Warszawie	-	-	48	-	48
33.	INTERRETE sp. z o.o. w Restrukturyzacji we Wrocławiu	365	74	3012	25	3476
34.	IPMC Przemysław Warnke w Białachowie	-	9	375	68	452
35.	KLINIKA ffx, Grażyna Maria Nowak w Warszawie	-	172	427	10	609
36.	Koordinator Bożena Marta Dynowiak w Bydgoszczy	-	-	56	-	56
37.	Kora medica sp. z o.o. w Gdyni	-	93	338	39	470
38.	Krajowy Instytut Medyczny w Warszawie	-	-	-	6	6
39.	LIMED - Kształcenie Ustawiczne Dorosłych, Michalina Li-u-fa w Czechowicach-Dziedzicach	59	-	20	-	79
40.	LUX MED sp. z o.o. w Warszawie	-	27	108	5	140
41.	M & M Centrum Kształcenia Pielęgniarek spółka cywilna Zuzanna Mysłowska, Beata Mróz w Krakowie	173	-	-	-	173
42.	Małopolska Okręgowa Izba Pielęgniarek i Położnych w Krakowie	334	84	1816	482	2716

Lp.	Nazwa organizatora	szkolenie specjalizacyjne	kurs kwalifikacyjny	kurs specjalistyczny	kurs dokształcający	Łącznie
43.	Małopolski Ośrodek Medycyny Pracy w Krakowie	-	25	-	-	25
44.	Marek Wojda KORA CENTRUM SZKOLEŃ w Sopocie	179	-	-	-	179
45.	Mazowiecki Szpital Wojewódzki w Siedlcach sp. z o.o.	-	-	27	-	27
46.	Medyczne Centrum Kształcenia "Wiedza" s.c. w Sandomierzu	-	90	377	-	467
47.	Multiserwis, Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej PREV-MED, sp. z o.o. w Bytomiu	75	35	320	-	430
48.	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej OMNI - MED Zofia Stojak w Białymstoku	108	-	77	-	185
49.	Ochrona Medyczna.pl sp. z o.o. w Krakowie	-	-	256	-	256
50.	Okręgowa Izba Pielęgniarek i Położnych Regionu Płockiego	-	19	-	-	19
51.	Okręgowa Izba Pielęgniarek i Położnych w Białymstoku	55	-	173	-	228
52.	Okręgowa Izba Pielęgniarek i Położnych w Bydgoszczy	-	18	292	-	310
53.	Okręgowa Izba Pielęgniarek i Położnych w Częstochowie	-	63	348	-	411
54.	Okręgowa Izba Pielęgniarek i Położnych w Elblągu	-	-	49	18	67
55.	Okręgowa Izba Pielęgniarek i Położnych w Gdańsku	40	-	526	73	639
56.	Okręgowa Izba Pielęgniarek i Położnych w Gorzowie Wielkopolskim	31	-	27	-	58
57.	Okręgowa Izba Pielęgniarek i Położnych w Kaliszu	48	-	-	-	48
58.	Okręgowa Izba Pielęgniarek i Położnych w Katowicach	80	272	1474	-	1826
59.	Okręgowa Izba Pielęgniarek i Położnych w Koszalinie	-	23	99	-	122
60.	Okręgowa Izba Pielęgniarek i Położnych w Lublinie	-	59	440	-	499
61.	Okręgowa Izba Pielęgniarek i Położnych w Łodzi	203	63	1128	-	1394
62.	Okręgowa Izba Pielęgniarek i Położnych w Opolu	-	-	236	82	318
63.	Okręgowa Izba Pielęgniarek i Położnych w Ostrołęce	-	-	100	-	100
64.	Okręgowa Izba Pielęgniarek i Położnych w Poznaniu	-	26	142	33	201
65.	Okręgowa Izba Pielęgniarek i Położnych w Radomiu	-	-	115	109	224
66.	Okręgowa Izba Pielęgniarek i Położnych w Słupsku	95	49	277	74	495
67.	Okręgowa Izba Pielęgniarek i Położnych w Suwałkach	-	-	120	119	239
68.	Okręgowa Izba Pielęgniarek i Położnych w Tarnowie	-	-	238	-	238

Lp.	Nazwa organizatora	szkolenie specjalizacyjne	kurs kwalifikacyjny	kurs specjalistyczny	kurs dokształcający	Łącznie
69.	Okręgowa Izba Pielęgniarek i Położnych w Toruniu	84	-	196	56	336
70.	Okręgowa Izba Pielęgniarek i Położnych w Zielonej Górze	40	29	179	-	248
71.	Okręgowa Izba Pielęgniarek i Położnych Ziemi Sieradzkiej w Sieradzu	-	-	65	-	65
72.	Ośrodek Doskonalenia Kadr "Curatum" Małgorzata Modl w Bolesławcu	37	14	65	-	116
73.	Ośrodek Konsultingowo-Szkoleniowy Kadr Medycznych, Jolanta Westwalewicz we Wrocławiu	-	62	237	-	299
74.	Ośrodek Kształcenia EZA s.c. w Szczecinie	45	27	129	-	201
75.	Ośrodek Kształcenia Kadr "HIPOKRATES", Joanna Strzałka w Kielcach	212	45	289	-	546
76.	Ośrodek Kształcenia MEDRES Bieniek Ryszard w Rzeszowie	-	28	181	-	209
77.	Ośrodek Kształcenia Podyplomowego Pielęgniarek i Położnych "Edukacja" s.c. w Ełku	-	-	311	-	311
78.	Ośrodek Kształcenia Podyplomowego Pielęgniarek i Położnych sp. z o.o. w Rzeszowie	1714	280	2919	84	4997
79.	Państwowa Medyczna Wyższa Szkoła Zawodowa w Opolu	23	-	120	-	143
80.	Państwowa Wyższa Szkoła Techniczno-Ekonomiczna w Jarosławiu	-	-	55	-	55
81.	Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa im. prof. Edwarda F. Szczepanika w Suwałkach	-	-	136	-	136
82.	Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Ciechanowie	-	-	94	-	94
83.	Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Płocku	-	120	286	-	406
84.	Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa we Włocławku	-	-	41	-	41
85.	Paweł Dobski "Servmed" w Poznaniu	428	-	679	-	1107
86.	Polskie Centrum Edukacji i Analiz "ORDO" sp. z o.o. w Białymstoku	-	-	225	-	225
87.	Pomorski Uniwersytet Medyczny w Szczecinie	-	34	122	-	156
88.	Powiślańska Szkoła Wyższa w Kwidzynie	-	248	793	-	1041
89.	Prof-Med Beata Kowalewska, Patrycja Jakubowska w Wielkiej Lipie	-	-	10	-	10

Lp.	Nazwa organizatora	szkolenie specjalizacyjne	kurs kwalifikacyjny	kurs specjalistyczny	kurs dokształcający	Łącznie
90.	Promocja i zdrowie sp. z o.o. w Nowym Sączu	-	59	328	-	387
91.	PULS - MEDIC sp. z o.o. w Gdańsku	-	-	106	-	106
92.	Radomski Szpital Specjalistyczny im. Dr Tytusa Chałubińskiego w Radomiu	128	22	135	-	285
93.	Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej 10 Wojskowy Szpital Kliniczny z Polikliniką w Bydgoszczy	-	-	39	-	39
94.	Stowarzyszenie "Centrum Szkolenia Zawodowego"	-	18	335	-	353
95.	Stowarzyszenie Edukacyjno-Oświatowe "ERUDYCJA" w Olsztynie	47	-	259	-	306
96.	Stowarzyszenie im. Sue Ryder w Solcu Kujawskim	12	23	144	-	179
97.	Stowarzyszenie na Rzecz Kształcenia i Doskonalenia Zawodowego Pielęgniarek i Położnych "NOVUM" w Lublinie	85	21	293	-	399
98.	Stowarzyszenie Opieki Hospicyjnej Ziemi Częstochowskiej	-	70	-	-	70
99.	Stowarzyszenie Pielęgniarek i Położnych na Rzecz Promocji Zawodu i Praw Kobiet OAZA w Ostrołęce	319	31	206	-	556
100.	Stowarzyszenie Pielęgniarek i Położnych na Rzecz Rozwoju i Doskonalenia Zawodowego "NOSTRUM" w Białej Podlaskiej	-	-	177	-	177
101.	Stowarzyszenie Pielęgniarek i Położnych na Rzecz Rozwoju, Promocji i Doskonalenia Zawodowego w Łomży	190	-	151	-	341
102.	Szczecińska Izba Pielęgniarek i Położnych w Szczecinie	25	50	485	43	603
103.	Świętokrzyska Izba Pielęgniarek i Położnych w Kielcach	36	59	566	253	914
104.	TALMED Spółka z o.o. w Bielsko-Białej	198	74	364	-	636
105.	TAUMAR s.c. w Katowicach	148	-	211	47	406
106.	TEACHMED Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Opolu	413	-	35	-	448
107.	Therapeutica spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Chojnicach	-	-	13	-	13
108.	Towarzystwo Wiedzy Powszechnej Oddział Regionalny w Siedlcach	-	44	649	-	693
109.	Uniwersytet Jagielloński Collegium Medicum w Krakowie	-	-	144	-	144

Lp.	Nazwa organizatora	szkolenie specjalizacyjne	kurs kwalifikacyjny	kurs specjalistyczny	kurs doształcający	Łącznie
110.	Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach	-	-	11	-	11
111.	Uniwersytet Medyczny im Piastów Śląskich we Wrocławiu	-	14	559	-	573
112.	Uniwersytet Medyczny w Lublinie Ośrodek Kształcenia Podyplomowego	176	-	167	-	343
113.	Uniwersytet Medyczny w Łodzi	-	72	372	-	444
114.	Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu Collegium Medicum im. L. Rydygiera w Bydgoszczy	61	-	331	-	392
115.	VITAL - MED Krystyna Kuśnierz w Rzeszowie	105	-	375	-	480
116.	VITAL-MED sp. z o.o. w Przeworsku	879	-	395	-	1274
117.	Warszawska Okręgowa Izba Pielęgniarek i Położnych	354	22	471	90	937
118.	Warszawski Uniwersytet Medyczny	62	150	1396	-	1608
119.	Wielkopolskie Samorządowe Centrum Kształcenia Ustawicznego nr 1 w Poznaniu	-	-	7	-	7
120.	Wojewódzki Ośrodek Medycyny Pracy Centrum Profilaktyczno - Lecznicze w Lublinie	-	27	-	-	27
121.	Wojewódzki Szpital Specjalistyczny w Białej Podlaskiej	-	-	41	-	41
122.	Wojewódzki Zakład Doskonalenia Zawodowego w Gorzowie Wlkp.	-	25	54	-	79
123.	Wojskowy Instytut Medyczny w Warszawie	168	220	972	-	1360
124.	Wyższa Szkoła Biznesu i Przedsiębiorczości w Ostrowcu Świętokrzyskim	-	19	18	-	37
125.	Wyższa Szkoła Ekonomii i Innowacji w Lublinie	-	-	288	-	288
126.	Wyższa Szkoła Inżynierii i Zdrowia w Warszawie	-	80	210	-	290
127.	Wyższa Szkoła Nauk Stosowanych w Rudzie Śląskiej	-	-	70	-	70
128.	Wyższa Szkoła Planowania Strategicznego w Dąbrowie Górniczej	74	-	294	-	368
129.	Wyższa Szkoła Zarządzania w Częstochowie	-	54	130	-	184
130.	Zakład Doskonalenia Zawodowego w Poznaniu	243	362	1710	47	2362
131.	Zakład Doskonalenia Zawodowego w Katowicach	-	25	148	-	173
132.	Zakład Doskonalenia Zawodowego w Kielcach	-	-	394	-	394
133.	ZDROWIE w Nakle	-	-	201	-	201
Łącznie		11.416	4.450	42.863	2.847	61.576

TRUDNOŚCI W REALIZACJI KSZTAŁCENIA PODYPLOMOWEGO PIEŁĘGNIAREK I POŁOŻNYCH

W 2018 roku stwierdzono następujące problemy w obszarze kształcenia podyplomowego:

1. Rozpoczęcie dużej liczby szkoleń specjalizacyjnych na obszarze całej Polski, przez jednego z organizatorów, czego skutkiem były problemy z kontynuacją i zakończeniem kształcenia.
2. Oferowanie prowadzenia kształcenia metodą e-learning dla szkoleń specjalizacyjnych, kursów kwalifikacyjnych i kursów specjalistycznych.
3. Prowadzenie kształcenia poza systemem SMK.
4. Prowadzenie szkoleń specjalizacyjnych, kursów kwalifikacyjnych i kursów specjalistycznych bez posiadania opublikowanego w systemie SMK harmonogramu kształcenia lub zamieszczanie harmonogramów, bez zachowania wymaganego 7 dniowego terminu przez rozpoczęciem kształcenia.
5. Brak wpisów do rejestru podmiotów prowadzących kształcenie podyplomowe na realizowane rodzaje kształcenia.
6. Realizacja kształcenia z odstępstwami od obowiązujących programów kształcenia.

WNIOSKI

1. Na terenie całego kraju przeprowadzono łącznie 2.324 szkolenia/kursy, w wyniku których kształcenie podyplomowe ukończyło 61.576 osób, w tym 51.353 pielęgniarki i 10.223 położne.
2. W porównaniu z rokiem ubiegłym w 2018 r. zrealizowano o 665 mniej kursów oraz przeszkolono o 19.887 mniej osób.
3. Najwyższy odsetek, bo aż 69,6%, stanowiły pielęgniarki i położne, które ukończyły kursy specjalistyczne.
4. Kształcenie było prowadzone na obszarze każdego województwa oraz na obszarze każdej okręgowej izby pielęgniarek i położnych, przy czym najwięcej pielęgniarek i położnych ukończyło kształcenie prowadzone na terenie województwa mazowieckiego (n=9.570, co stanowi 15,5% ogólnej liczby absolwentów).
5. Szkolenia specjalizacyjne ukończyło 11.416 pielęgniarek i położnych.
6. Tytuł specjalisty w 22 dziedzinach kształcenia uzyskało 5.230 osób, w tym 4.464 pielęgniarki oraz 766 położnych, co w porównaniu z 2017 r. oznacza, że liczba ta była mniejsza o 5.408 osób, w tym o 5.131 pielęgniarek i o 277 położnych.

7. Najliczniejsza grupa pielęgniarek uzyskała tytuł specjalisty w dziedzinie pielęgniarstwa anestezjologicznego i intensywnej opieki (n=1.016).
8. W trakcie realizacji specjalizacji na przełomie 2018/2019r. pozostawało 18.921 pielęgniarek i położnych, przy czym z tej grupy, w 2017 r. specjalizację rozpoczęło 10.288 osób, natomiast w 2018r. 8.633 osób.
9. Uczestnicy specjalizacji stanowiący 29% ogólnej liczby uczestników, korzystali z dofinansowania przez Ministra Zdrowia ze środków Funduszu Pracy, co oznacza, że 71% pielęgniarek i położnych będących w trakcie specjalizacji nie korzystało z tego źródła dofinansowania.
10. Po raz kolejny w 2018 r. utrzymywała się tendencja niskich cen oferowanych przez organizatorów za jedno miejsce szkoleniowe, osiągając niejednokrotnie poziom tzw.: „rażąco niskiej ceny” (1750 zł – 1782,88 zł), co budzi wątpliwość, czy wskazana kwota pozwala zagwarantować wymaganą jakość kształcenia, a tym uzyskanie przez uczestników zarówno efektów kształcenia określonych w programie specjalizacji, jak i pozytywnego wyniku na egzaminie państwowym.
11. W 2018r. zrealizowano łącznie 206 kursów kwalifikacyjnych, które ukończyło 4.450 osób, co w porównaniu w 2017r., gdzie kursy kwalifikacyjne ukończyło 9.694 pielęgniarki i położne, stanowi o prawie 54% mniej niż w 2017r.
12. Największym zainteresowaniem wśród pielęgniarek, niezmiennie od lat cieszy się kurs kwalifikacyjny w dziedzinie *pielęgniarstwa rodzinnego* dla pielęgniarek.
13. Wzorem lat ubiegłych, kursy specjalistyczne były najczęściej realizowanym rodzajem kształcenia, które łącznie ukończyło 42.863 osoby, w tym 35.457 pielęgniarek i 7.406 położnych, co w porównaniu z 2017r. oznacza, że ogólna liczba absolwentów zmniejszyła się o niespełna 28%.
14. W obowiązujących od 24 sierpnia 2015r. programach szkoleń specjalizacyjnych oraz kursów kwalifikacyjnych, warunkiem przystąpienia odpowiednio do egzaminu państwowego lub egzaminu końcowego jest ukończenie określonego kursu specjalistycznego. W związku z powyższym najczęściej wybieranymi przez pielęgniarki i położne kursami specjalistycznymi były: *Wywiad i badanie fizykalne, Resuscytacja krążeniowo-oddechowa, Wykonanie i interpretacja zapisu elektrokardiograficznego dla dorosłych*.
15. Najmniejszym zainteresowaniem wśród podejmujących kształcenie podyplomowe cieszyły się kursy dokształcające, co zapewne wynika z faktu, że jest to rodzaj kształcenia, którego celem jest wyłącznie pogłębienie i aktualizacja wiedzy i umiejętności zawodowych.
16. Działalność podjęło 13 nowych organizatorów kształcenia.

17. Organizatorzy bardzo aktywnie prowadzili działalność szkoleniową na terenie całego kraju, przy czym najwięcej podmiotów odnotowano na obszarze województw z najliczniejszą grupą zarejestrowanych pielęgniarek i położnych, a w konsekwencji z największym zapotrzebowaniem na kształcenie: mazowieckiego (n=39) i śląskiego (n=25).
18. Z liczby 140 organizatorów prowadzących kształcenie, 48 rozszerzyło swą ofertę poza miejsce (województwo) swojej siedziby.
19. Obserwowane problemy w kształceniu dotyczyły zwłaszcza braku kontynuacji rozpoczętych specjalizacji, proponowanie kształcenia metodą e-learningu, nie przestrzegania terminu zamieszczania harmonogramów w SMK, prowadzenie kształcenia z odstępstwami od obowiązujących programów kształcenia.